

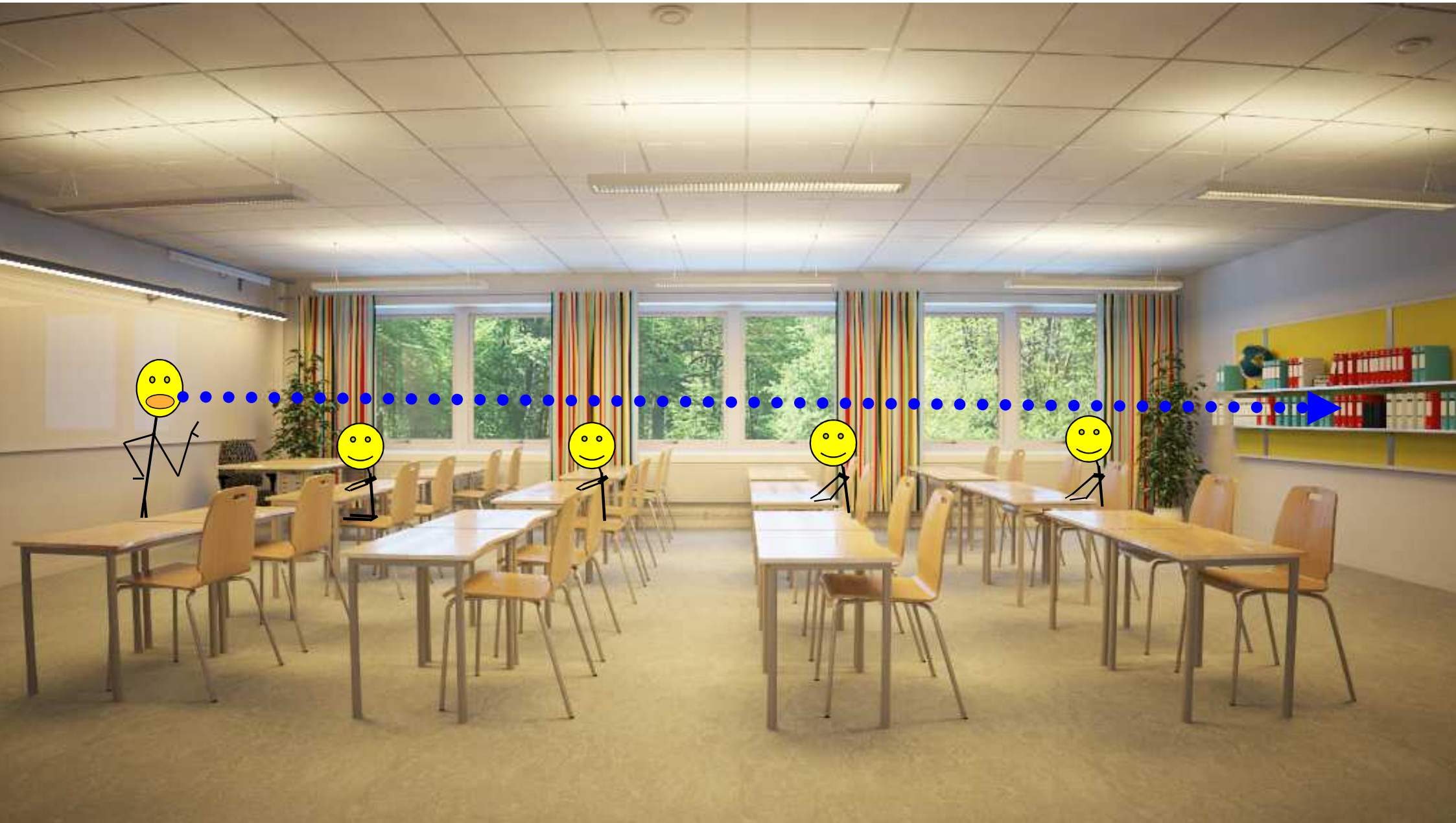

Jonas Christensson

Ljudmiljön i skolan

www.ljudskolan.se

jonas.christensson@ecophon.se

Varifrån

Vad

Trygghet

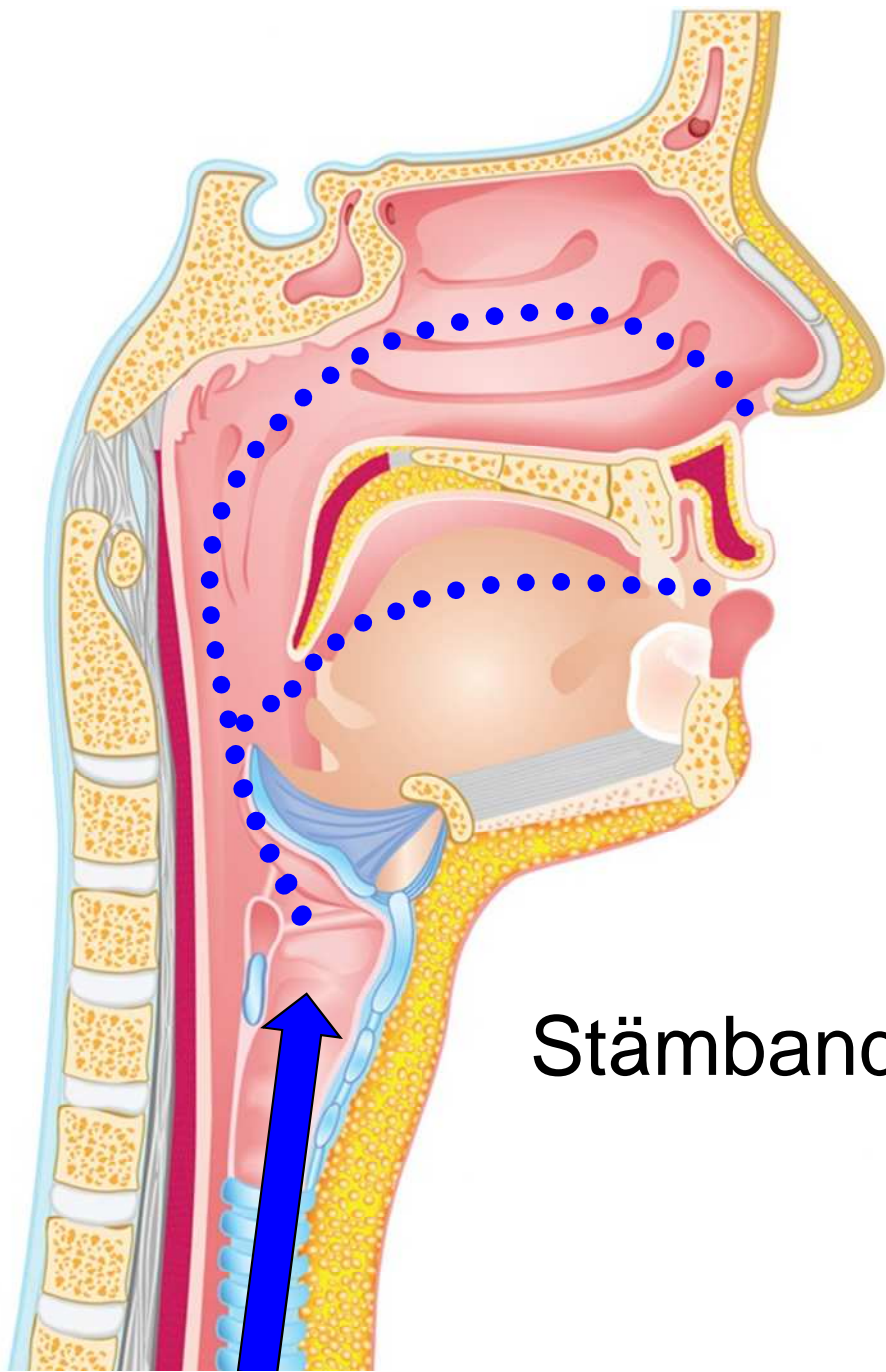

Ljudmiljön - undervisningen

Prata och lyssna

Näshålan

Munhålan

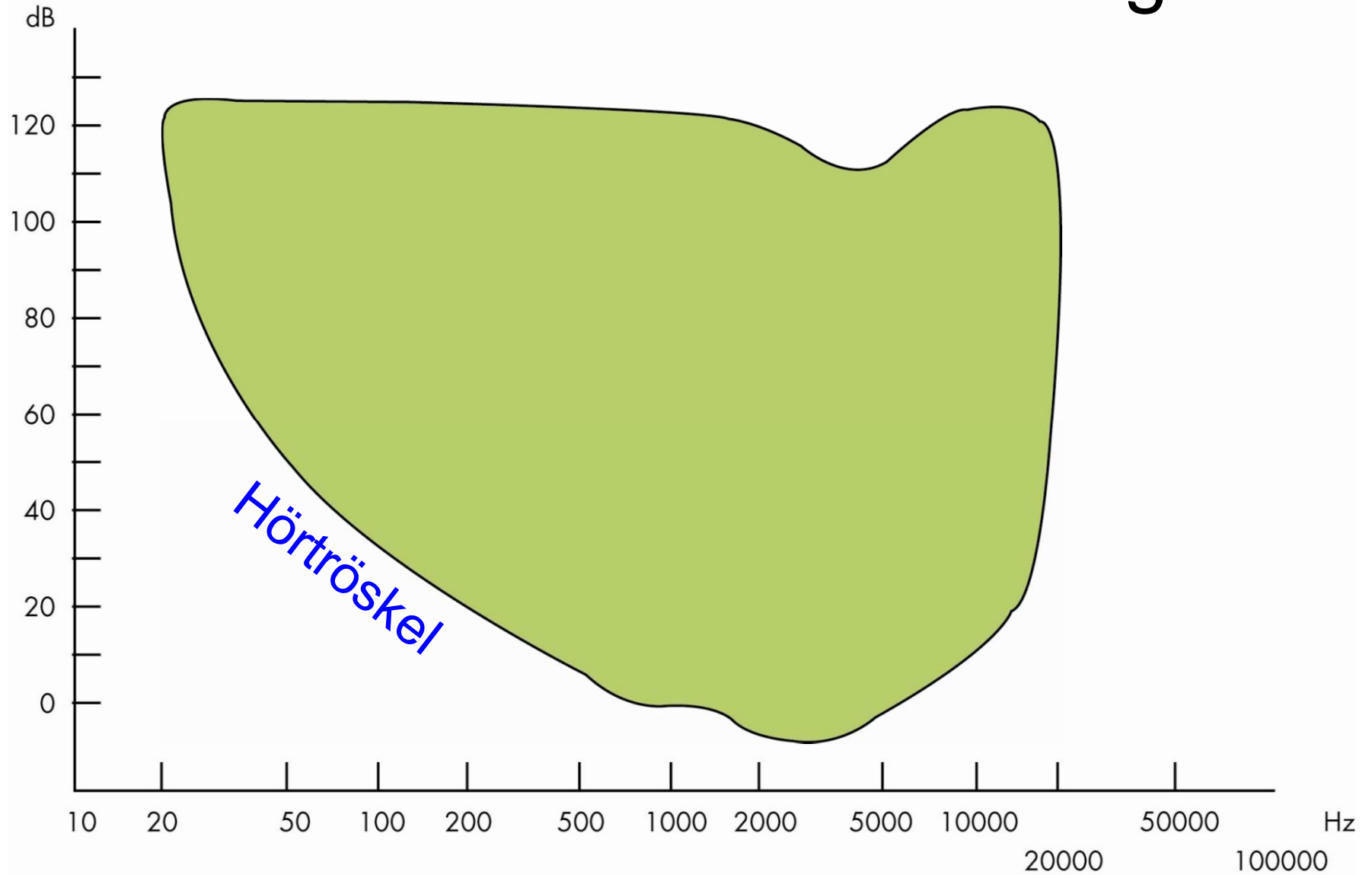
Stämband

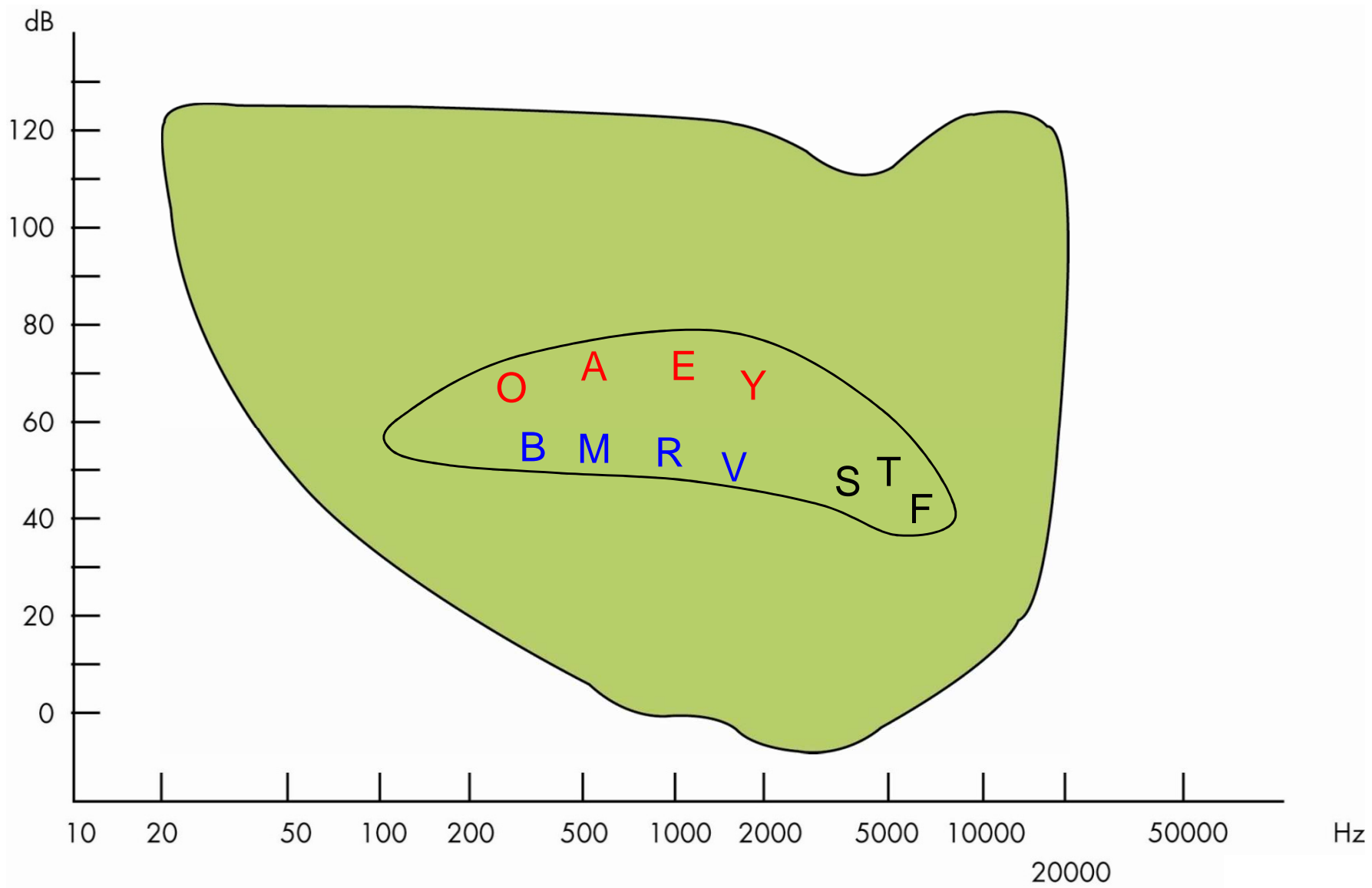
Elever hör: rösten + rummets ljudreflexer

Barn utan hörselnedsättning

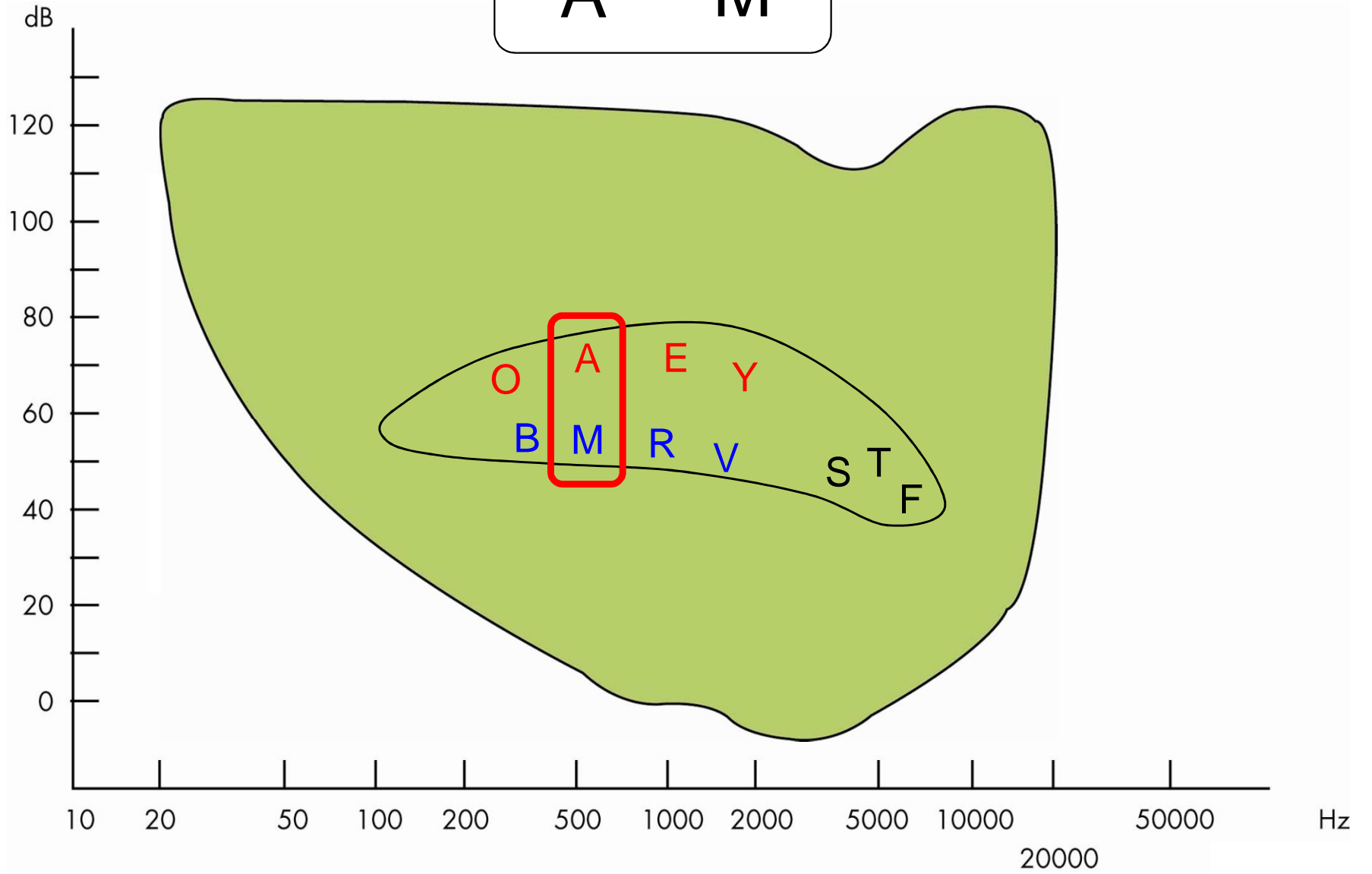
Hårda självljud: A O U Å

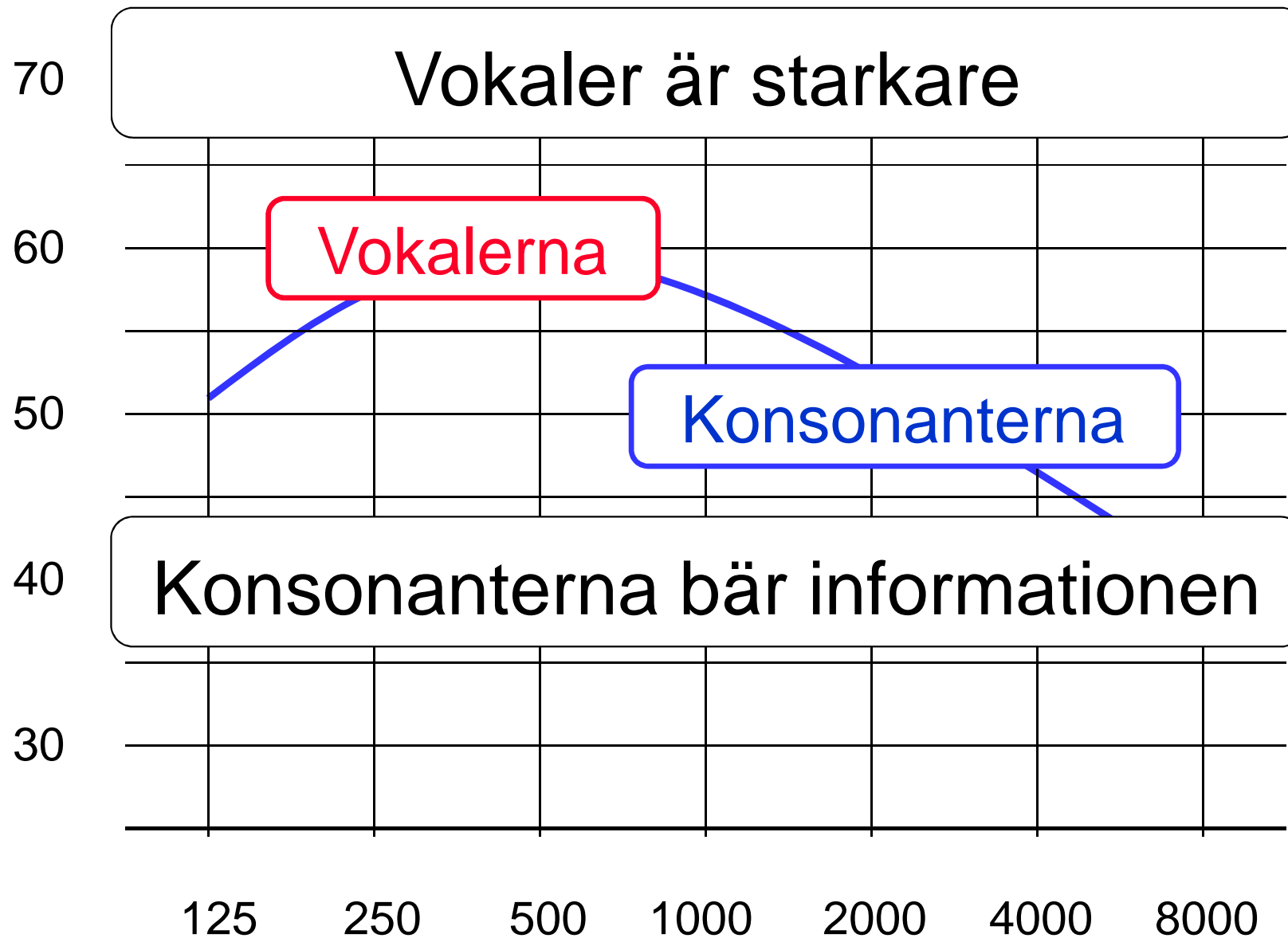
Mjuka självljud: E I Y Ä Ö

Hårda självljud: A O U Å

Mjuka självljud: E I Y Ä Ö

A - M

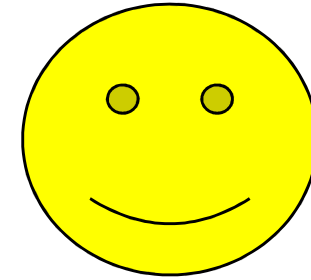
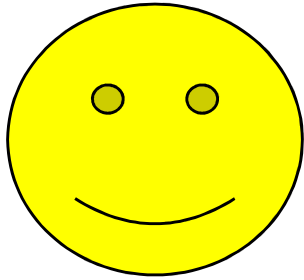

- __ a _ _ _ u _ _ e _ _ _ u _ _ i _ _ ö
_ a _ _ å _ e _ _ a _ i _ _ _ a _ _ _ _ e _ y _ .

- Kl _ s s r _ m m _ t s l j _ d m _ l j _
k _ n p _ v _ r k _ d _ t t b _ r n s b _ t _ g .

Konsonanterna bär informationen

Viktigt att dämpa vokalerna

Rumsakustiken

Bra talarkomfort

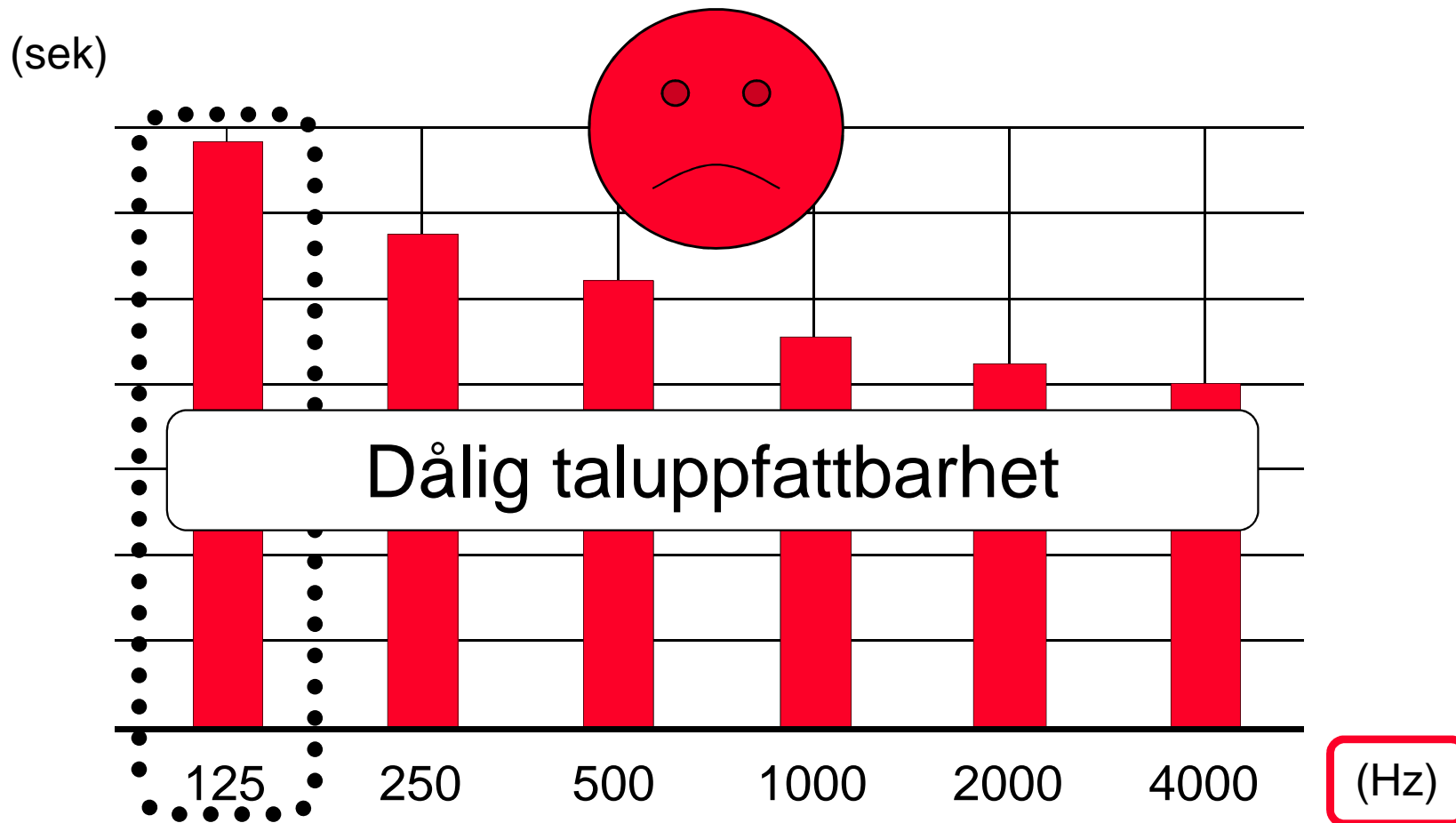
Bra taluppfattbarhet

Efterklangstid - tiden att sjunka 60 dB

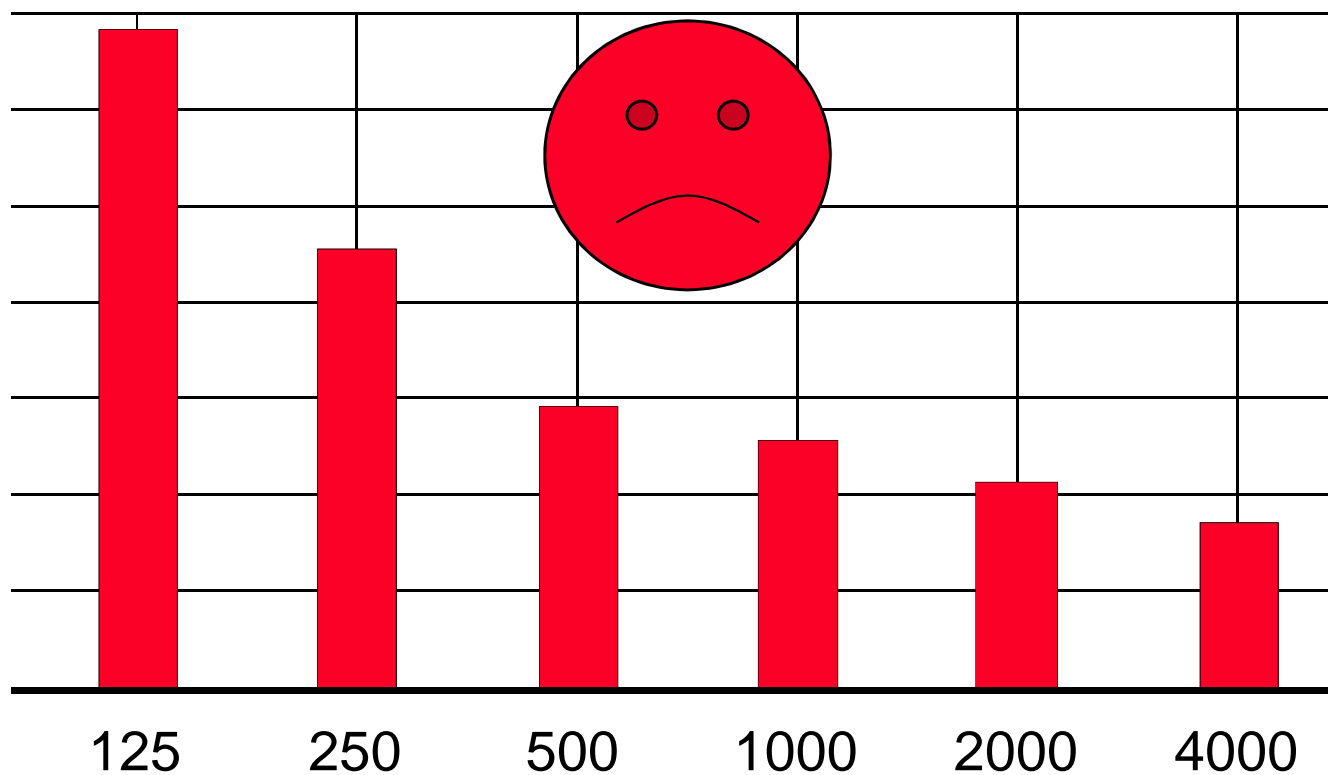

Klassrum

Absorbenter - fel egenskaper

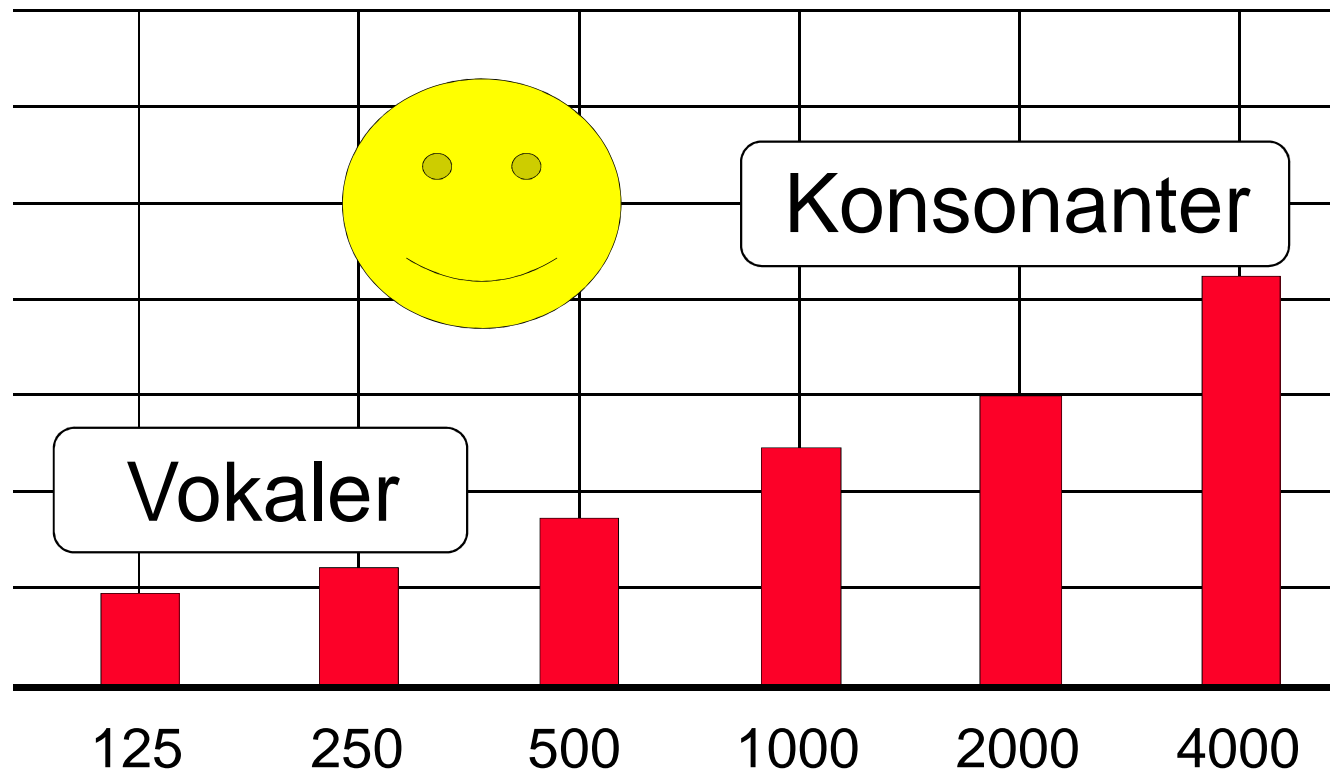
- dämpar de *höga* frekvenserna

Dålig taluppfattbarhet

Absorbenter - rätt egenskaper

- dämpar de *låga* frekvenserna

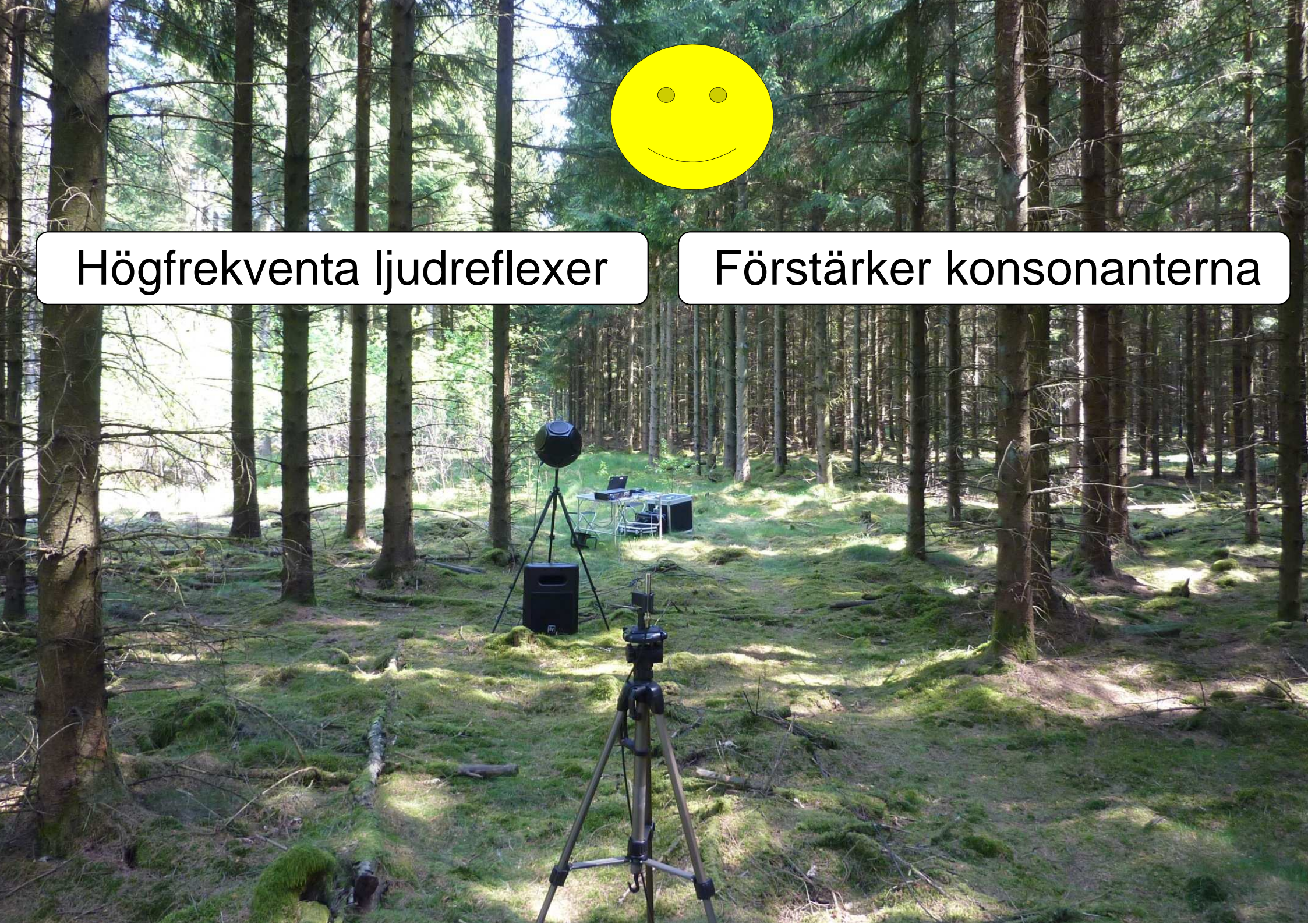

Bra taluppfattbarhet

Höghfrekventa ljudreflexer

Förstärker konsonanterna

BBR

- Ljudisolering - innerväggar och dörrar
- Stegljudsisolering - golv och bjälklag
- Rumsakustik - rummets ljudreflexer
- Buller från installationer - ventilation
- Trafikbuller - ytterväggar och fönster

Olika ljudklasser: A, B, C och D

Ljudklass A **högklassig ljudmiljö** prioriteras

Ljudklass B **bättre** ljudmiljö prioriteras

Ljudklass C uppfyller Boverkets minimikrav

Ljudklass D låg ljudstandard - tillfälliga byggnader

expandia

Vilken ljudklass borde den ha?

Ljudklass A   hörselnedsättning - inlärningsproblem

Ljudklass B   flerspråkiga elever

Ljudklass C   svenska som modersmål

Vilken ljudklass har din skola?

Skolverkets läroplan

”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov”.

”Den ska främja elevens fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevens bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper”.

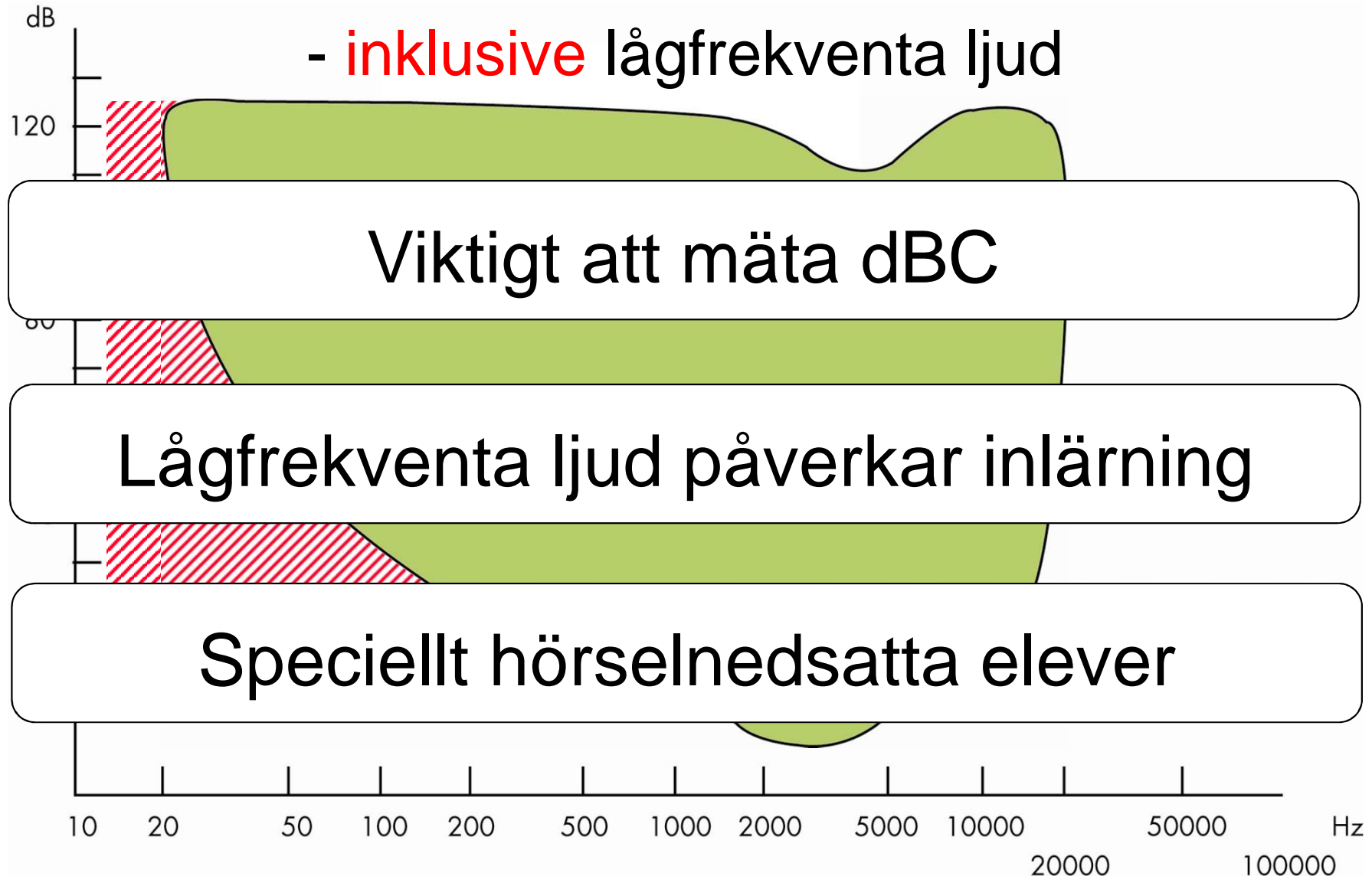
50%

80%

- inte klarade besiktningen

dBC

33 klassrum

Ljudklass A

0

Ljudklass B

0

Ljudklass C

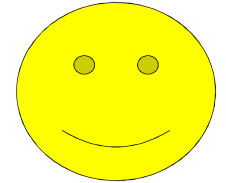
1

Bilag 5

FUNKTIONSKONTROLL		Besiktningstillstånd		Datum 2016-08-03	
VENTILATIONSSYSTEM		Objekt nr 1200	Fordonsbeteckning	Fogdnamn	
Adress		Förskrivningsenhet		Fogdnamn	
Förskrivningsenhet		Postadress		Fogdnamn	
Adress		Kontaktperson	Avdelning	Tel nr	
Sakkunnig	Riksbehörighet	Verksamhet	Besiktningstidpunkt	Fylla ut ordinarie besiktning	

4.1 Ljud

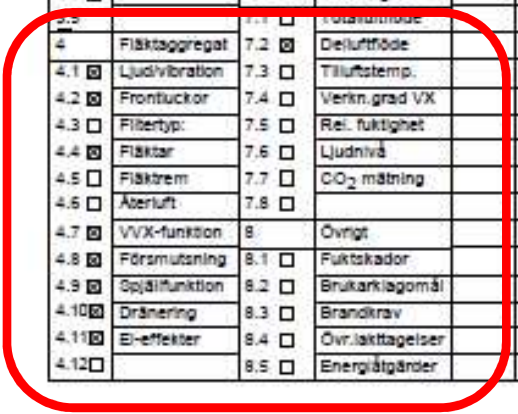

Pos	Systemdel	Pos	Systemdel	Pos	Anteckningar	1.000 kg 3.000 kg
1	Dokument	5	S F Ö	4.11	El-effekt: Märkeffekt 2x5,0 kW	-
1.1	☒ Ritningar	5.1	☒ Manöver			
1.2	☒ DiU-instr.	5.2	☒ Styrning	7.2	Se separata injusteringsprotokoll	-

7.6 Ljudnivå

2.4	☒ Aggr.ansl.	5.10	☐			
2.5	☒ Smuts i kanal	6		Lokal		
2.6	☒ Kortslutning	6.1	☐	Ersättningsluft		
	Uteluft/avluft	6.2	☐	Uteluftsdon		
2.7	☒ Avluftöppn.	6.3	☒	Tilluftsdon		
2.8	☒ Rensbarhet	6.4	☒	Frånluftsdon		
2.9	☐	6.5	☒	Överluft		
3	Fäsktrum	6.6	☐	Spiskåpa		
3.1	☒ Åskomlighet	6.7	☒	Injustering		
3.2	☒ Belysning	6.8	☐	Temperatur		
3.3	☒ Avlopp	6.9	☐	Övrigt		
3.4	☐	7		Provningar		
3.5	☐	7.1	☐	Rotationsmode		
4	Fäsktaggregat	7.2	☒	Deluftföde		
4.1	☒ Ljud/vibration	7.3	☐	Tilluftstemp.		
4.2	☒ Frontluckor	7.4	☐	Verkn.grad VX		
4.3	☐ Filtertyp	7.5	☐	Rel. fuktighet		
4.4	☒ Fäsktar	7.6	☐	Ljudnivå		
4.5	☐ Fäsktrem	7.7	☐	CO ₂ mätning		
4.6	☐ Åberluft	7.8	☐			
4.7	☒ VVX-funktion	8		Övrigt		
4.8	☒ Försmutsnig	8.1	☐	Fuktskador		
4.9	☒ Spjällfunktion	8.2	☐	Brukarklagomål		
4.10	☒ Dränering	8.3	☐	Brandkrav		
4.11	☒ El-effekter	8.4	☐	Övr.lakttagelser		
4.12	☐	8.5	☐	Energilågänder		

Sammanfattning

Boverket ställer tydliga krav på ljudmiljön

Många arkitekter känner inte till kraven

Många entreprenörer känner inte till kraven

- Ljudisolering - BBR
- Stegljudsisolering - BBR
- Rumsakustik - BBR
- Buller från installationer - OVK
- Trafikbuller - BBR

Rektor - ansvar för arbetsmiljön

Vilken ljudklass har mitt klassrum?

Fastighetsägaren

Arbetsmiljöverket